

Motion till riksdagen 2019/20:812

av **Patrick Reslow (SD)**

Fastställande av faderskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fastställande av faderskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att bli förälder är en stor händelse i livet, förenad med lycka och glädje, men också omställning och anpassning av vardagen. Tiden före förlossningen är också förenad med nervositet för barnets välbefinnande och planering inför det stundande föräldraskapet och det ansvar som följer med det.

Dagens lagstiftning gör strikt skillnad på huruvida ett barn föds inom eller utom äktenskapet. I det fall modern är gift vid barnets födelse är mannen i äktenskapet att anse som fader till barnet. Denna så kallade presumtionsregel slås fast i 1 kap. 1 § föräldrabalken. Några som helst åtgärder för att fastställa faderskapet behövs alltså inte. Presumtionsregeln är också extensiv i den bemärkelsen att det inte spelar någon roll när i tiden före födseln äktenskapet är ingånget. Medan ett barn som är fött inom äktenskapet får faderskapet fastställt per automatik, är det socialnämndens skyldighet att utreda och fastställa faderskapet för barn till ogifta mödrar. Sedan några år tillbaka görs en förenklad utredning om parterna är sambor. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:2) om socialnämndens utredning och fastställande av faderskap sägs bl.a. att utredaren bör kalla parterna till samtal, informera om den beräknade konceptionstiden samt bereda mannen tillfälle att bekräfta faderskapet. Detta under förutsättning att det inte framkommer något som gör att utredaren ifrågasätter faderskapet. Först när alla papper är påskrivna och vidimerade anses mannen juridiskt vara fader till barnet.

Idag tillämpas regelverket mycket olika vid olika socialförvaltningar. I vissa kommuner kallas föräldrarna regelrätt till socialkontoret för att skriva under pappren på plats, medan det i andra kommuner förekommer att pappren skickas hem till föräldrarna efter barnets födelse för underskrift. Det senare tillhör dock undantagen.

I debatten har det som argument för bibehållandet av nuvarande regelverk bland annat framförts att ”den nuvarande ordningen ger betryggande garantier för att det verkligen är den biologiske fadern och inte någon annan som fastställs som far till ett barn”. (Se t.ex. 2011/12:CU16.) Anta då att vi har ett par som levt tillsammans i 10 år och som får barn. Eftersom de inte är gifta skall nu faderskapet fastställas i enlighet med den procedur som ovan beskrivits. Hade paret emellertid valt att ingå äktenskap – även om detta skedde minuterna före födseln – vore detta onödigt. Då hade i enlighet med faderskapspresumtionen mannen automatiskt blivit fader. Det är ett synnerligen ålderdomligt och märkligt sätt att se på ogifta mödrar. Vad är det som gör att just ingåendet av äktenskap ger ”betryggande garantier” för vem som är barnets biologiske far?

I svensk familjerättslig lagstiftning har skillnaderna mellan samborelationer och äktenskap i allt väsentligt suddats ut. Detta är framför allt en följd av att samborelationer idag är en vanlig företeelse till skillnad mot förr. En majoritet av de barn som föds idag föds utom äktenskapet och de flesta av dessa i samboförhållanden. Det ter sig därför märkligt att samhället fortfarande anser att det föreligger mer tveksamheter kring faderskapet i samborelationer än i äktenskap. Indirekt säger lagstiftaren att det råder större tvivel kring troheten mellan sambor än mellan äkta makar. Det är ett synnerligen förlegat synsätt. Istället vore det rimligare att även i denna fråga likställa äktenskapet och samboförhållandet.

Den 16 mars 2017 beslutade regeringen att tillsätta utredningen *Modernare regler om faderskap och föräldraskap*. Av kommittédirektiven framgick att frågan om att likställa barn som föds inom äktenskapet med barn som föds i samboförhållanden inte är föremål för utredning. När utredningens förslag, som nu är ute på remiss, presenterades var resonemanget kring faderskapet fast i redan gällande tankebanor och löser t.ex. inte det problem som uppstår då en ogift moder avlider vid födseln. Mot bakgrund av detta anser undertecknad att det är viktigt att framföra vikten av att likställa regelverken för fastställande av faderskap för barn födda av gifta föräldrar och barn födda i samboförhållanden.

Patrick Reslow (SD)